

LIVET
i den integrerede institution
Børnegården

**De spirende
knopper på
livets træ...**

PRÆSENTATION.	4
Institutionens åbningstider:	4
Personale	4
Forældrebestyrelse	4
VORES VÆRDIGRUNDLAG.	5
VUGGESTUEN.....	6
Forældresamarbejde	8
Barnets bog.....	8
Sang og musik	8
Søbadet og skovture.....	9
Børnehavestart.....	9
BØRNEHAVEN	11
Nye små begyndere.....	12
Temaer.....	12
Kommende skolebørn.....	12
Maddage	13
Udeliv	13
Fri leg.....	13
Barnets bog.....	13
Fødselsdage.....	13
Forældresamarbejde	14
Skolestart.....	14
Tidlig SFO	14
Sprogstimulering til tosprogede børn	14
FÆLLES.....	16
Tidlig fri eller fridage	16

Livet i Børnegården

Forældremøder	16
Børn af anden etnisk baggrund end dansk.....	16
Kostpolitik	17
Anbefalinger til vuggestuen	17
Anbefalinger i børnehaven.....	20
Fødselsdage.....	21
Traditioner	22
Medicin	22
Syge børn.....	22
Tværfaglighed	22

PRÆSENTATION.

I børnehaveafdelingen er der 80 børn, som er fordelt i to afdelinger.

I vuggestueafdelingen er der 24 børn.

Vi har fire specialpladser til børn med et særligt fysisk- socialt/psykisk behov.

Institutionens åbningstider:

Man. tirs. ons.	6.30 – 16.30
Tors.	6.30 – 17.00
Fred.	6.30 – 16.00

Institutionen har lukket **d. 24. dec. og d. 31. dec.**

Der ud over er der fem lukkedage i Middelfart kommune. **Det er dagene mellem jul og nytår, grundlovsdag og fredagen efter kr. himmelfartdag.**

Såfremt der er **behov** for pasning i disse lukkedage, vil det være muligt.

Personale

I vuggestuen er der 5 pædagoger, 3 medhjælpere og en køkkenass.

I børnehaven er der 8 pædagoger og 5 medhjælpere

Rengøring

Leder

Forældrebestyrelse

Forældrebestyrelsen består af fem forældremedlemmer, to personalerepræsentanter og lederen.

Vores værdigrundlag.

Vores målsætning er at skabe et trygt sted, hvor tætte relationer, udfordringer, trivsel og fællesskab prioriteres højt – uanset alder, kultur eller handicap.

Den bygger på et menneskesyn, hvor ligeværdighed og respekt for den enkelte er i højsæde.

Ud fra en forudsætning om et åbent og indbydende arbejdsmiljø som betydning for barnets trivsel, tilstræber vi at skabe en tryk og udfordrende hverdag for børnene.

Nøgleord som **omsorg, tillid, tryghed** er nogle vigtige grundelementer, som vi forsøger at opfylde ved at lægge vægt på følgende:

- At værdsætte barnets leg, så det får ro, plads og tid til at lære noget om sig selv og sine omgivelser
- At udvikle legen ved at give inspiration og støtte igennem planlagte tilbud, oplevelser og praktiske gøremål
- At værdsætte barnets egne initiativer, nysgerrighed, fantasi og spontanitet
- At være nærværende og udvise omsorg og respekt for det enkelte barn
- At skabe tryghed igennem daglige rutiner, traditioner, vaner og genkendelighed
- At skabe rammer, hvor barnet kan erhverve sig venskaber og sociale relationer
- At udvikle et tæt og engagerende forældresamarbejde

Overordnet er det vigtigt, at personalet har indsigt i de pædagogiske mål og metoder, og at det overordnede bliver konkret. Det betyder, at ordene i målsætningen skal omsættes til det daglige arbejde. Det gør vi bl.a. ved, at vi laver struktur, sætter episoder og konkrete handlinger på ordene, viser tillid til kollegaen og er menneskeligt rummelige

De to afdelinger, som er i to adskilte huse med en indkørsel imellem, har både forskellige og ens opgaver. Overordnet arbejder vi ud fra den samme målsætning, som er beskrevet oven over, men i det daglige er der stor forskel på de to afdelinger, fordi det er to forskellige målgrupper med forskellige behov.

Desuden vægter vi de små enheder højt.

I det følgende vil I kunne læse henholdsvis om det, der er vuggestuen, det der er børnehaven, og det der er fælles.

VUGGESTUEN

Vi er to stuer med 12 børn på hver. Der er tilknyttet fire voksne til en stue.

Det er nødvendigt med et meget tæt samarbejde imellem personalet, så vi kan imødekomme de enkelte børns behov. Indenfor vuggestuealderen er der stor forskel på behov og kompetencer. Vi skal tilgodese det lille barn som skal have sutteflaske, sove to gange og som ikke kan kravle endnu. Og vi skal tilgodese det kommende børnehavebarn. Det betyder, at vi både laver små grupper, så vi kan give den enkelte gruppe nogle aldersvarende aktiviteter, og vi arbejder tæt sammen på tværs af grupperne.

Vi er meget opmærksomme på, hvilket stadie børnene er på, f.eks. kommer de små børn, som ikke kan gå eller som kun lige har lært det, ikke ud at lege hver dag. De har svært ved at bevæge sig i flyverdragt og støvler. De har ingen gavn af at sidde stille et sted, vælte når de prøver at gå eller sidde i en barnevogn og kigge. Til gengæld har de stor gavn af at trille og kravle rundt på gulvet inde på stuen.

Mindre grupper gør det lettere at være nærværende om det enkelte barn. For børnene selv er det også en fordel, at de ikke skal forholde sig til mange mennesker hele dagen.

Simon (2,10 år) kommer ind på stuen med en bil han har med – en flot rød bil. Elias (2,10 år) går hen til Simon og snupper hans bil. Simon bliver ked af det og den voksne kommer til. Hun snakker med Elias om at det er Simons bil og han må aflevere den til ham. Bilen bliver afleveret og den voksne spørger nu Elias om han godt kunne tænke sig at holde bilen. ”Ja” siger Elias. ”Du må jo spørge Simon om du må låne den.” Elias spørger Simon. ”Nej” siger Simon. ”Det er helt i orden” siger den voksne. Henvendt til Elias siger den voksne, at Simon vil gerne passe på sin bil, men hun kan godt forstå han synes Simons bil er flot. Men Simon vil passe på sin bil. De to drenge står lidt tid overfor hinanden. Så rækker Simon sin bil til Elias, nu må han godt se den...

Vi prioriterer de daglige funktioner højt, og det er vigtigt, at det alt sammen sker i børnenes tempo og med dem som aktive medspillere. Det er lige så vigtigt at bruge lang tid på at spise som på f.eks. at male.

Vi prioriterer udelivet højt både med hensyn til legen og den friske luft. De større børn er ude i al slags vejr, men vi vurderer deres motoriske formåen, hvilket betyder at alle ikke leger ude lige længe. Vi prioriterer også at have færre børn på legepladsen af gangen. Bortset fra de ældste børn, så sover alle børn ude i barnevogn.

Ludvig (2,11) og Lukas (1,8) står ude på legepladsen. Lukas tager Ludvigs lastbil og holder godt fast i den. Ludvig synes ikke, Lukas skal tage den, men da han ikke har så

Livet i Børnegården

meget sprog, giver han sig til at skrike til Lukas. Samtidig kommer Thea (1,8) fra Lukas' gruppe, hun vil lige hjælpe Lukas, som står helt stille og holder godt fast i lastbilen, imens han ser på Ludvig. Hun svarer på samme måde tilbage til Ludvig, ved at skrike til ham. Ludvig bliver helt stille og overrasket... Da jeg som voksen vidste, hvad der var foregået, kunne jeg hjælpe dem. Jeg sagde til Lukas, at det var en flot lastbil og at jeg godt kunne forstå, at han ville have den, men lige nu legede Ludvig med den og vi kunne se, om der var en anden, hvorpå Lukas gav den tilbage til Ludvig. Thea stoppede med at "forsvare" sin ven og legede videre...

Det er vigtigt med et tæt samarbejde imellem de voksne. Vuggestuebørn har meget individuelle behov, som de ikke kan tilsidesætte, de knytter sig ofte til en enkelt voksen, og de skal have tid og ro til tingene. Det kræver af de voksne, at de er fleksible, omstillingsparate, kan se tingene i børneperspektiv og arbejde tæt sammen med kollegaen.

Vi glæder os meget til, at jeres barn starter i vuggestuen.

Vi ved dog, at det kan være svært for både jer og jeres barn at starte op et nyt sted med nye mennesker og nye normer. For alle børn er der en tilvænningsperiode, som de takler på forskellig vis. Nogen viser utrygheden tydeligt ved at græde, andre viser den ved at lade sig opsluge af alt det nye, men for begge parter er det hele nyt og usikkert.

Indkøringen er derfor meget vigtig, og vi vil gerne give jer vores bud på, hvordan en god indkøring er.

1. dag: I kommer sammen med jeres barn og er her en times tid eller to. I får tid til at fornemme stemningen i huset og få fortalt alt det, der er vigtigt at vide om netop jeres barn.
2. dag: Allerede anden dag er det bedst, at I ikke selv bliver i vuggestuen, men aflevere jeres barn til os. Jeres barn skal helst kun være her en times tid, så skal I hente det igen. På den måde får jeres barn lært, at mor/far siger farvel og går, men mor/far kommer igen. Hvis I har lyst til at være her et stykke tid, kan I eventuelt gøre det, når I henter jeres barn.
3. dag: Jeres barn bliver her lidt længere og spiser eventuelt frokost.
4. dag: Jeres barn bliver her lidt længere og spiser frokost.
5. dag: Jeres barn sover til middag.

Vi vil gerne igennem hele indkøringen have mulighed for at ringe til jer, hvis vi skønner, at jeres barn er alt for ulykkeligt

Derud over er den daglig snak om, hvordan jeres barn trives i alt det nye vigtig.

Forældresamarbejde

Vuggestuen arbejder tæt sammen med forældrene. Det er meget små børn, som ofte kun kan give udtryk for deres behov ved gråd, og det kræver, at vi som pædagoger og forældre giver hinanden mange oplysninger om, hvordan vi oplever barnets velbefindende

Vuggestuen varetager mange af barnets vågne timer – timer, hvor barnet er mest frisk og oplagt – timer, hvor barnet tager det første skridt – timer, hvor der opstår venskaber mellem børn og timer, hvor barnet lærer at leve i et fællesskab.

Det er en stor opgave, og vi kan selvfølgelig ikke klare den uden et tæt samarbejde med forældrene. Vi kan nemlig aldrig erstatte den basale tryghedsfølelse og følelsen af at høre til et sted. Den følelse opstår mellem forældre og barn – den opstår allerede i fosterstadiet og bliver en grundlæggende følelse for barnet.

Vi afholder ikke årlige forældresamtaler, fordi vi prioriterer kontakten i det daglige højt, men hvis det ønskes, er det altid muligt at få en samtale.

Barnets bog

Vi har en bog til hvert barn med billeder af **mor – far – traktor – bedste ven i vuggestuen** o.s.v. – de mennesker og ting, der har betydning for barnet netop nu, og bogen udvikler sig efterhånden, som barnet vokser sig stor. Det er tanken, at forældrene skal tage billeder med. På den måde bliver bogen et bindeled mellem hjem og vuggestue. Bogen kan tages med hjem og tilbage igen i vuggestuen hver dag, så både personale, børn og forældre kan læse i den.

Bogen skal være med til at gøre de to verdener sammenhængende for barnet, og vi oplever en stor glæde hos barnet, når det læser i bogen.

Sang og musik

Lige fra fødselsøjeblikket artikulerer barnet sproget som musik. Vores første modersmål er et musikalsk modersmål. Ordene, som efterhånden vokser frem, får liv og kraft indvævet i et musikalsk netværk af skiftende sprogmelodi, rytme og dynamik. (Citat fra ”Det musiske menneske” af Jon-Roar Bjørkvold).

- *Børnene gynger på skift på stuen. Det er svært at vente på, at det bliver ens tur. Den voksne begynder at synge:*

og Lukas sad på gyngen og fik en gyngetur

og Lukas sad på gyngen og fik en gyngetur

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 og 10

og det ku´ Lukas li´.

Nu bliver det sjovere at give plads til den næste, fordi det er blevet en leg.

Livet i Børnegården

Det er en forunderlig oplevelse, og den er et dagligt bevis på, at sangen og musikken er en klar og direkte kommunikation fra den voksne til barnet, men også mellem børnene.

Vi har bevidst valgt sang og musik meget – både spontant og organiseret. Den spontane sang er den vigtigste, fordi den opstår hele tiden i alle mulige tænkelige situationer og som direkte kommunikation med barnet.

Søbadet og skovture

Hvert år tager vi til søbadet med to grupper á otte børn – en uge med hver gruppe. Vi starter hjemmefra i taxa, hvor vi vinker farvel til de andre børn og voksne plus forældre i vuggestuen. Vi har mad med til hele dagen og ikke at forglemme – sutten, for der skal soves til middag på madrasser på gulvet.

Vores tanke med disse årlige ture er at give børnene en oplevelse af helhed og genkendelighed. Tid til fordybelse og nærvær. Derfor er det de samme børn og voksne hele ugen. Børnene skal have fred og ro til at udforske naturen, røre ved vandmænd, kaste sten i vandet og udforske sig selv og hinanden.

Tilsvarende laver vi en skovtur, hvor vi tager til den samme plet i skoven hver dag i en hel uge med madpakker.

Børnehavestart

Der er i Middelfart kommune udarbejdet retningslinjer for samarbejdet mellem dagpleje/vuggestue og børnehaver, når børnene skal starte i børnehave.

Såfremt forældrene ønsker en afsluttende samtale inden barnet stopper i vuggestuen, kan dette tilbydes.

For de af vores børn som ønsker at gå videre til vores egen børnehave, sker det automatisk.

Vi går ofte på besøg i vores egen børnehave, så barnet stille og roligt vænner sig til det miljø, og når barnet så er startet i børnehaven, laver vi gensidige besøg med vuggestuen. På den måde kappes båndene ikke på en gang.

Generelt er det forældrene, som har hovedansvaret for indkøring af barnet i børnehaven.

Det forventes, at forældrene besøger børnehaven sammen med barnet.

Når det ikke er vores egen børnehave, besøger vuggestuen så vidt muligt børnehaven sammen med barnet og den gruppe barnet tilhører inden børnehavestart. Det giver helhed for alle børn i gruppen at få lov at se, hvor deres kammerat skal hen.

Livet i Børnegården

Når børn med særlige behov overgår til børnehave holdes et møde, hvor forældre, repræsentanter fra vuggestuen, den nye børnehave og øvrige relevante fagpersoner som er omkring barnet, deltager.

På dette møde drøftes de særlige forhold, der er for barnet. Eventuelle handleplaner og rapporter videregives til børnehaven.

Skemaet ”En god børnehavestart” udfyldes og afleveres til børnehaven.

BØRNEHAVEN

I hver børnehaveafdeling er der tre grupper som er aldersopdelte - d.v.s. ”de ældste”, ”de mellemste” og ”de yngste”. Hver gruppe har to primærvoksne.

Huset er ikke så stort, så vi har valgt at indrettet det med de forskellige funktioner spredt rundt i huset, og børnene må være i hele huset.

Når vi har valgt denne struktur, er det for at udnytte de ressourcer vi har bedst muligt – både med hensyn til normering og plads. Vi tilgodeser børnene med den alder de har, og vi giver dem mulighed for at lege på tværs af aldre.

Vi udnytter pladsen maximalt, når vi ikke har pudrum, biler, dukkekrog o.s.v. i begge ender af huset og ved i stedet at lade børnene bruge hele huset.

Vi vægter primærvoksne til grupperne for at tilgodese de enkelte børn. Når de voksne har ansvaret for en gruppe børn, sikrer vi at ingen bliver glemt.

Og vi er et forholdsvis lille hus, så både børn og voksne kender hinanden og skal hjælpe hinanden.

Der er forskellige aktiviteter for grupperne om formiddagen. Der bliver lavet en plan nogle uger frem.

Grupperne har deres faste ”udedage”. D.v.s. at de forlader huset om formiddagen til en aktivitet ude af huset. Når vi har valgt, at der hver dag er en gruppe der tager på tur ud af huset, så er det bl.a. fordi:

- vores hus er lille, og det kan blive frustrerende for både børn og voksne at være sammen 80 - 90 mennesker en hel dag.
- det sikrer aktiviteter og oplevelser udenfor huset for børnene
- det giver mere ro og plads for de børn der er hjemme i huset

Vi prioriterer de daglige funktioner højt. Det betyder, at vi bruger den tid, der er nødvendig for børnene, på at tage tøj af og på, spise, toiletbesøg, vaske hænder, rydde op o.s.v. Det er vigtigt, at tingene ikke går hurtigere, end børnene kan følge med til, for det er funktioner der er vigtige for dem at lære. Så når et barn bare har kastet sin jakke på gulvet, så bruger vi tid på at hente barnet, så det kan hænge jakken op på knagen. Her og nu er det lettest for den voksne selv at hænge jakken op, men det er vigtigt at afsætte tid til alle disse daglige og nødvendige funktioner. Børnene skal heller ikke opleve, at vi og de hele tiden har travlt.

Derfor er det nødvendigt med struktur på de voksnes arbejdsopgaver og –fordeling. Hvem gør hvad, hvornår og hvorfor. Hvem hjælper børnene af tøjet i garderoben, hvem går på stuen til børnene, hvem tager sig af maden o.s.v.

Det kræver et tæt samarbejde i personalegruppen.

Spillopperne (ca. 4 år) havde leget inde på stuen efter frokost, og der var mange aktiviteter i gang. Da klokken nærmede sig 14 begyndte den voksne stille og roligt at rydde lidt op og sætte stolene rundt om bordet. Hun sagde ikke til børnene, at de skulle deltage, eller at det var tid til eftermiddagsmad, så de legede videre. Men da

Livet i Børnegården

hun kom ud i køkkenet havde Freja gjort rullebordet klar med kopper, kander, kniv og eftermiddagsmadpakkerne.

Formiddagsmaden og madpakkerne bliver spist i barnets gruppe sammen med deres voksne.

Eftermiddagsmaden bliver spist i fælles grupper.

På legepladsen kommer Marius, Viktor, Mikkel og Mikki marcherende, meget målrettet, i rask tempo, som små soldater på række, meget alvorlige at se på. De stopper op under birketræet, danner en rundkreds og småsnakker alvorligt. Jonas kommer gående forbi, nøler lidt, kan ikke rigtigt vælge, hvad han skal. Pludselig hopper Mikki ud af kredsen og siger: "jeg vil altså godt lege med Jonas igen." De andre følger efter med et: "det vil jeg også". Bortset fra Viktor, som rykker sig hen til sandkassen med hænderne i siden og vil tilsyneladende ikke sådan lige overgive sig. Jonas står lige og tænker lidt, så går han hen til Viktor, giver ham et knus og så er de videre igen.

Nye små begyndere

Når et hold små treårige starter i børnehaven, gør vi meget for, at deres dag skal blive så overskuelig som muligt. D.v.s. at vi bruger lang tid på, at de lærer børnehaven at kende, hvor skal madpakken være, hvornår spiser vi frugt, må man være i hele huset, hvem skal jeg lege med? Der er mange børn og voksne, man skal lære at kende, og der er en stor legeplads. De fleste børn kommer fra en lille overskuelig dagpleje/vuggestue, så det er en meget stor verden de nu skal indtage, og det skal de have god tid til.

Efterhånden som de føler sig trygge ved børnehaven, kan vi begynde at bevæge os ud i verden.

Temaer

Aktivitetsniveauet stiger efterhånden som børnene bliver ældre, og vi kører forskellige temaer med grupperne. Det kan være "sund mad", "sund slik", motorik, teater, "ud i naturen" museumsbesøg o.s.v.

Vi er ikke mere styret af vores plan, end vi kan bryde den og gribe en chance, der opstår. Hvis der f.eks. er snevejr, så nytter det ikke at vente med at kælke og lave snemænd.

Kommende skolebørn

For de kommende skolebørn starter der et forløb, hvor de bliver præsenteret for "skolearbejde". De går på besøg på Vestre skole en gang om ugen, hvor de leger skole og har frikvarter. De bliver mere og mere bevidste om tal og bogstaver, vil gerne tælle, skrive og læse deres navne eller små ord. Det er vigtigt, at vi stimulerer dem, og giver dem muligheden. Det kan vi gøre organiseret, men vi kan også gøre det i mange daglige funktioner, når vi hele tiden er bevidste om det.

Maddage

Grupperne har maddage, hvor de laver pizza, kødsovs med pasta, rugbrød med pålæg, abemad til dessert o.s.v. Om sommeren og gode forårs- og efterårsdage laver vi ofte mad over bålet. Andre gange tager vi pølser og brød med til Kobakken, som vi rister på grillen, laver snobrød.

Kun fantasien sætter grænser.

Børnene er glade for at lave mad selv, og de bliver åbne for at smage nye ting.

Børnene har produkterne med hjemmefra.

Vi har i samarbejde med bestyrelsen en aftale om, at forældrene skiftes til at tage formiddagsfrugt/brød el.lign. med til hele gruppen.

Eftermiddagsmad får børnene i børnehaven.

Udeliv

Vi prioriterer udelivet højt både med hensyn til legen og den friske luft. Alle børn er ude hver dag. Hvis ikke de har været ude om formiddagen, skal de ud over middag. Vi prioriterer færre børn på legepladsen af gangen, og det er her de sjove fælleslege som at lege "fange", "hund, der er nogen som har taget dit kødben" o.l. opstår.

Fri leg

Vi prioriterer den frie leg højt. Børnene skal have mulighed, rum og ro til at lege sammen i små grupper og på tværs af aldre. Vi skal værdsætte barnets eget initiativ, nysgerrighed, fantasi og spontanitet. Det er igennem legen:

- barnet lærer noget om sig selv og sine omgivelser
- venskaberne opstår
- de sociale spilleregler læres
- børnene lærer at forhandle
- børnene lærer kompromisets kunst

Barnets bog

Også i børnehaveafdelingen har børnene deres egen bog. Det er en bog, hvor der kommer tegninger, historier, billeder og andet, der opstår i et børnehaveforløb.

Fødselsdage

Det er en stor begivenhed, når børnehavebarnet fylder år, og det skal fejres. Nogle forældre inviterer barnets gruppe hjem til fødselsdag, andre kommer med et eller andet, som barnet serverer i

børnehaven. Vi vil gerne være med til at fejre barnets fødselsdag, men vi ønsker at holde det på et rimeligt plan, så vi har besluttet, at vi:

- gerne vil komme på besøg i barnets hjem med gruppen
- gerne vil holde fødselsdagen i børnehaven og servere det, barnet har med hjemmefra. Vi ønsker, at det skal være enkelt – popcorn, bollepige/dreng o.l.

Forældresamarbejde

Børnehaven arbejder tæt sammen med forældrene. Børnehaven varetager mange af barnets vågne timer – timer hvor barnet er mest frisk og oplagt, timer hvor der opstår dybe venskaber mellem børn og timer, hvor barnet lærer at leve i et fællesskab.

Det er en stor opgave, som vi ikke kan klare uden et tæt samarbejde med forældrene. Vi kan nemlig aldrig erstatte den basale tryghedsfølelse som opstår mellem forældre og barn. Derfor er det vigtigt, at pædagoger og forældre giver hinanden besked om, hvad der er sket for barnet af godt og skidt.

Børnehaven tilbyder en samtale når barnet har været i børnehaven i ca. tre måneder og igen, når barnet er nået skolealderen.

Der ud over er det altid muligt at få en samtale. Vi vil selv invitere forældrene til en samtale, hvis vi skønner, der er et behov.

Skolestart

Der er udarbejdet retningslinjer for samarbejdet mellem børnehaver og skoler, når børn skal starte i skole. Samarbejdet skal sikre sammenhæng i barnets verden.

- Forældrene vil blive inviteret til et orienteringsmøde med generelle informationer om skolegang og tidlig SFO
- Forældrene tilbydes samtaler i børnehaven om skolestart
- Skolerne afholder informationsmøder for forældrene
- Skemaet ”En god skolestart” udfyldes og afleveres til skolen
- Skolen inviterer børnehaven til et møde ang. barnets skolestart

Tidlig SFO

I Middelfart kommune er det muligt at søge om, at ens barn kan starte i SFO til marts, når barnet skal i skole til august. Det er frivilligt og op til hver enkelt familie at søge om det.

Børnehaven vil ligesom ved skolestart gå ind og give forældrene deres vurdering på, om barnet er klar til det.

Sprogstimulering til tosprogede børn

Livet i Børnegården

I Middelfart kommune har vi et tilbud om sprogstimulering til de tosprogede børn i børnehaven. Sprogkonsulenten er tilknyttet børnehaven og tilbyder de børn, som har det sværest med det danske sprog, sproglig stimulering.

FÆLLES

Fælles for de to afdelinger er det gode forældresamarbejde meget vigtigt. Det er vigtigt, at vi som personale fortæller forældrene om små episoder, deres børn er en del af. Det betyder meget for forældrene, at de oplever, at vi ser deres barn, og at vi har været sammen med dem og kan fortælle om dem. Det giver en fornemmelse af velkommenhed. Det betyder også meget for personalet, fordi tingene altid arbejder begge veje – vi får respons fra forældrene, vi bliver bevidste om det vi gør ved at fortælle om det, og det gør os mere tilfredse.

For børnene betyder det også meget, at de føler sig velkommen hver morgen, når de kommer – at de føler sig set. En god start betyder meget for resten af dagen.

Tidlig fri eller fridage

Voksne kender fra sig selv, hvor godt det er at komme tidligt hjem nogle dage eller holde en fridag. Barnets behov er ikke anderledes end voksnes, de har også brug for at slappe af efter endt ”arbejde”, brug for at komme tidligt hjem eller have en fridag.

Det er i den tid forældre og barn er sammen, at de basale behov skal dækkes og samhørighedsfølelsen skal dannes – grundlaget for al anden læring hos barnet, og daginstitutionen kan aldrig erstatte forældrene på disse områder.

Forældremøder

Vi holder et forældremøde i efteråret, hvor der samtidig er valg til bestyrelsen. Det er et forum, hvor vi har god tid til at debattere et aktuelt emne med Jer forældre, eller har bedre tid til at fortælle om institutionens dagligdag. Derfor håber vi I alle vil bakke op om disse møder, da vi har et fælles ansvar for at mødet bliver så farverigt og nuanceret som muligt.

Børn af anden etnisk baggrund end dansk

I vores institution er der børn med anden etnisk baggrund end dansk. Vi er syv nationaliteter med dansk.

Det er en vigtig opgave at få de tosprogede børn integreret i daginstitutionerne, for på den måde bliver de en accepteret del af det danske samfund, og de danske børn lærer at acceptere og forstå forskelligheder. Det er både sjovt og givende, og fællesskabet og forståelsen for hinandens kulturer opstår stille og roligt både imellem børnene, de voksne og forældrene.

Det kræver en ekstra indsats at integrere børn af anden etnisk baggrund i institutionen p.g.a. af sprog og kulturelle forskelle, derfor er der grænser for, hvor mange en institution af vores størrelse og uden ekstra ressourcer kan rumme.

Det er bedst, når børnene starter allerede i vuggestuen, for det giver en god sproglig ballast at komme videre i børnehaven med.

Kostpolitik

Denne kostpolitik er blevet til på baggrund af ”anbefalinger for barnets ernæring – Sundhedsstyrelsen 2005” og i samarbejde med Middelfart Kommunes sundhedspleje, forældrebestyrelsen og vuggestuens/børnehavens egne erfaringer.

September 2005

Kostpolitikken har to mål:

- At lade barnet være aktiv deltager af måltidet og gøre det til en social samværsform.
- At give barnet en god og varieret kost, så der lægges et betydningsfuldt fundament for en sund opvækst.

I vuggestuen yder vi fuld kost, og vi arbejder tæt sammen med forældrene om barnets kost, men skal barnet have en speciel diæt, skal den være lægeordineret.

I børnehaven serverer vi morgenmad indtil kl. 8.00 og eftermiddagsmad. Hvis børnene her skal have en speciel kost, må forældrene selv medbringe det.

Vi bruger gode, friske råvarer uden tilsætningsstoffer og så vidt muligt økologiske.

Vi prioriterer måltiderne højt. Overordnet er vores mål at gøre barnet selvhjulpent og give det en rar oplevelse af måltidet:

- at måltidet ikke kun er til for at få mad i munden
- men også et sted, hvor vi er samlet og kan få en god snak med hinanden
- et måltid med ro og tid til det enkelte barn
- og tid til at spise i sit eget tempo.

Anbefalinger til vuggestuen

6 – 12 mdr.

- 7 – 10 energiprocent fra protein
- 30 – 45 energiprocent fra fedt
- 45 – 60 energiprocent fra kulhydrat
- vitaminer og mineraler

Overgangsperioden

- Fra omkring 6 måneders alderen er det et gunstigt tidspunkt for introduktion af fast føde/overgangskost.

Livet i Børnegården

- Overgangsperioden starter, når barnet er ca. 6 måneder gammelt og fortsætter til ca. 9 måneders alderen.
- Det er vigtigt, at barnets individuelle udvikling tages med i betragtning.
- Supplering med fast føde/overgangskost giver barnet et mere varieret og energitæt kosttilbud i en periode med fortsat kraftig vækst.

6 – 9 mdr.

I denne periode vil der blive serveret ”overgangskost” som almindelig ernæringsrigtig mad, der passer til barnets alder, udviklingsmæssige spisefærdigheder og lyst til at spise.

Mælk: Modernælkserstatning er stadig den vigtigste mælketype. Sødmælk gives kun i mindre mængder ved tillavning af barnets mad. (I sødmælk er indholdet af proteiner og mineraler for højt, og jernindholdet for lavt).

Syrnede mælkeprodukter serveres i små mængder.

Af hensyn til den samlede ernæringsstofindtagelse i forhold til barnets behov bør mælk og mælkeprodukter i 6 – 9 måneders alderen ikke overstige ½ - ¾ l. dagligt.

Grød: er velegnet som den første skemad lavet af ris, majs og hirse. Havregrød laves på sødmælk.

Brød: serveres til de børn, der kan tygge det. Brødet vil være uden kerner, men er almindeligt mørkt rugbrød, franskbrød evt. tilsat havregryn, rugmel eller grahamsmel.

Kartofler/grøntsager/frugt: der serveres kartoffelmos, som er tilsat fedtstof. Ligeledes serveres kogte grøntsager, der tilberedes som mos – det serveres kun som supplement til kartoffelmosen.

Der vil ikke blive brugt meget salt eller stærke krydderier i mosen.

Frugtmos serveres som supplement.

Kød/fisk/æg/ost: der serveres små mængder kogt, hakket eller findelt kød/fisk/indmad som introduktion. Mængden er kun tilbehør til kartoffelmosen.

Æg bruges evt. i madlavningen eller som en enkelt skive på rugbrød. Der vil kun blive serveret gennemkogte æg.

Fibre: har en gavnlig virkning på afføringen, men for meget grøntsager/frugt og kerner/frø i maden kan være med til at forårsage diare og kan desuden medføre, at barnet får for lavt energiindtag (for lidt kalorier). Derfor undgår vuggestuen hele kerner i brød og serverer kun frugt og grøntsager i små mængder som supplement til et måltid.

9 – 12 mdr.

Livet i Børnegården

Den egentlige overgangsperiode er slut, og barnet har stiftet bekendtskab med et bredt udsnit af de levnedsmidler, som danner grundlag for en varieret kost. Selv om barnet nu kan spise samme mad som familien, er det vigtigt at sikre, at maden stadig er energirig med hensyn til vitaminer, mineraler (f.eks. jern) og sporstoffer (f.eks. zink).

Mælk: Sødmælk bliver nu den dominerende mælketype.

Grød/brød/kød/fisk/kartofler/grøntsager/frugt: vuggestuen vil fortsat servere en alsidig kost, som ovenfor nævnt.

Afsnittet om fibre gælder også denne aldersgruppe.

Brød, kartofler og grøntsager skæres i mindre stykker til de børn, der kan klare det. Kødet vil fortsat blive hakket eller findelt.

Fingermad er meget populært i denne alder og bør indgå i alle måltiderne, så barnet får mulighed for at forholde sig aktivt til spisningen.

Rugbrødssnitter med forskelligt pålæg giver mulighed for selv at bide af brødet.

Madens udseende på tallerkenen spiller en stor rolle for, om barnet kan lide det og vil spise maden. Børn bryder sig generelt ikke om ”rode-sammen-mad”. Måltidets forskellige bestanddele arrangeres hver for sig på tallerkenen, så den appellerer til barnets interesse og sanser.

1 – 3 år.

- 10 – 15 energiprocent fra protein
- 30 – 35 energiprocent fra fedtstof
- 50 – 55 procent energiprocent fra kulhydrater

Sukkerindholdet bør ikke overstige 10 energiprocent (10 % svarer til havregrød med sukker, et stykke brød med syltetøj og et glas saftvand).

Vuggestuen serverer ikke saftvand og slik.

Vuggestuen vil begrænse sukkerindholdet i maden.

Mælk: der vil blive serveret letmælk.

Grød/brød/kød/fisk/æg/kartofler/grøntsager/ris/pasta/frugt: barnet spiser nu det hele, dog serveres frugt og grøntsager stadig i mindre mængder, og vuggestuen undgår tillige mad og brød med kerner.

Det må understreges, at ovenstående er en ramme, der giver plads til at tilgodese det enkelte barns behov og psyko-motoriske modenhed. Det er vigtigt, at barnets individuelle udvikling tages i betragtning, samt den indflydelse tradition, kulturelle og sociale faktorer har.

Vuggestuens måltider

Morgenmad: 6.30 – 8.00 Havregrød eller øllebrød. Mælk.

Mellemmåltid: 8.30 – 9.00 Rugbrød og vand

Frokost: 10.30 – 12.00 Rugbrødssnitter med leverpostej, flødesmøreost, kødpølse, makrelsalat o.l. Samtidigt serveres der altid en lun ret – f.eks. spinattærte, kartoffelsuppe, pasta/ris, frikadeller, hytteostpostej o.s.v. o.s.v.

Om tirsdagen serveres der varmt mad.

Mælk.

Eftermiddagsmad: 14.00 – 15.00 To gange om ugen serveres der forskellige former for mælkegrød. De øvrige dage serveres der frugtgrød/frugtsuppe, brød med smør, øllebrød o.s.v. Om fredagen serveres der brød med smør og frisk frugt.

Mellemmåltid: 16.00 – 16.30 boller og vand.

Anbefalinger i børnehaven

Sukkerindholdet bør ikke overstige 10 energiprocent. (10 % svarer til havregrød med sukker, et stykke brød med syltetøj og et glas saftvand).

Børnehaven serverer ikke saftvand og slik.

Det er ikke tilladt at have søde drikke eller slik med i børnehaven.

Mælk: Der anbefales ½ l. om dagen. Børnehaven serverer letmælk til morgen- og eftermiddagsmad.

Børnehavens måltider

Morgenmad: 6.30 – 8.00 Børnehaven serverer rugbrød med ost, havregrød, havregryn og rugfras med mælk.

Livet i Børnegården

Formiddagsmad: 8.30 – 9.30 Børnene har på skift frugt/skorper/rosiner/knækbrød o.l. med hjemmefra til hele gruppen. Der er en menuplan i børnehaven, som man kan skrive sig op på.
Mælk.

Frokost: 11.15 – 12.15 Børnene har madpakker med hjemmefra. Børnehaven anbefaler, at madpakkerne er sunde, og at der er rigeligt. Somme tider bliver børn sultne før eller efter måltidet, og så er det godt at have en ekstra mad med.
Vand.

Eftermiddagsmad: 14.00 – 15.00 Børnehaven serverer hjemmebagte boller/franskbrød med smør og sammenklappede rugbrødssnitter med f.eks. leverpostej, skinkesalat, tunsalat og smøreost. Der serveres altid gulerods- eller agurkestaver til.
Mælk.

Maddage

Grupperne har maddage, hvor de laver pizza, kødsovs med pasta, rugbrød med pålæg, kyllingelår med brød og salat, bagte kartofler, abemad o.s.v. Om sommeren og gode forårs- og efterårsdage laver vi mad over bålet. Andre dage tager vi pølser og brød med til Kobakken, som vi rister på grillen og laver snobrød.

Børnene har produkterne med hjemmefra.

Når vi har valgt at servere mælk til mellemmåltiderne i stedet for til frokost, er det for at fordele den energirige og mættende mad over hele dagen. Til frokost får de den energirige og mættende mad gennem deres madpakker som består af grovere mad som f.eks. rugbrød.

Fødselsdage

I vuggestuen og børnehaven bliver der ikke serveret slik og søde drikke.

Til fødselsdage er det ofte en tradition at tage noget spiseligt med at dele ud af, og det kan betyde meget for et børnehavebarn at have noget ned. For vuggestuebørnene er det ikke en nødvendighed, fordi børnene i vuggestuealderen ikke er bevidste om, hvad der hører sig til, og de er glade, når vi har lys og flag på bordet og synger og råber hurra. Man er dog altid velkommen til at tage noget med, **men ikke slik og søde drikke.**

Vi anbefaler frugt, boller, popcorn, tørret frugt o.l.

Hvis vi er inviteret hjem i barnets hjem, er det forældrene der bestemmer, hvad der serveres.

Traditioner

- Jule- påske- og fastelavnsarrangementer
- Sommerfest
- 1.juniarrangement i vores egen inst. og børnefestival sammen med alle daginst.
- Forældrekafe/cafe
- Bedsteforældredag
- Vuggestuen tager til søbadet og børnehaven tager i Grimmermosehuset
- Skolebørnene har en ”disco-dascofest som afslutningsfest.

Medicin

Hvis et barn skal have medicin i daginstitutionen, skal der foreligge en instruks fra lægen. Oftest vil der være tilstrækkelig instruktion om medicingivningen ved påskriften på medicinbeholderen.

Medicinen skal afleveres til personalet

Beholderen skal have let læselig påskrift med oplysning om barnets navn, medicinens art og den ordinerede dosis.

I de tilfælde, hvor en mere grundig skriftlig instruktion om medicingivningen er nødvendig, kan institutionens ledelse anmode forældrene om en skriftlig instruktion fra lægen.

Er der tale om kroniske tilstande med hurtigt indsættende anfaldsphenomener – f.eks. feberkramper, epileptiske anfald eller kraftige allergiske reaktioner, skal personalet have skriftlig orientering om symptomerne.

Syge børn

Det kan være et stort problem for familien, når barnet er syg. Somme tider modtager et barn den ene virus efter hinanden, fordi vi er så mange mennesker samlet. Vi har stor forståelse for det, men alligevel bliver vi nødt til at sige, at **barnet skal være så rask, så det kan følge en normal hverdag i institutionen.**

Tværfaglighed

Vi har et godt samarbejde med socialforvaltningen. De tværfaglige møder, hvor alle implicerede parter – forældre og fagfolk deltager, er af stor betydning. Det giver åbenhed og respekt for alle.

Samarbejdet med de fagfolk, der kommer i huset, er også godt – både for os og forældre

**Alt dette i denne plan,
skal komme 104 små borgere til gode.
Hvis ikke de havde været her,
så havde vi heller ikke.**